Archive of SID.ir

Accounting and Auditing Review

Print ISSN: 2645-8020

Online ISSN: 2645-8039

The Impact of CEO Power on Financial Reporting Readability: Exploring the Moderating Influence of Earnings Performance and Corporate Governance

Hassan Fatahi Nafchi*

*Corresponding Author, Assistant Prof., Department of Accounting, Faculty of Administrative Sciences and Economics, University of Isfahan, Isfahan, Iran. E-mail: h.fattahi@ase.ui.ac.ir

Mohammad Joodaki

MSc., Department of Accounting, Amin Institute of Higher Education, Fooladshahr, Iran. E-mail: joodaki3030@gmail.com

Zeynab Mansoorian

MSc., Department of Accounting, Faculty of Management and Accounting, Moharakeh Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran. E-mail: zeynabmansouryan@yahoo.com

Abstract

Objective

Annual financial and non-financial reports play a crucial role in enhancing public understanding and facilitating communication with stakeholders. Organizations employ various strategies, including managing the tone and readability of their reports, to shape perceptions among their audience and shareholders. These efforts aim to encourage desirable performance and present a positive image of the organization's performance. Therefore, this study aims to investigate the impact of CEO power on financial reporting readability, considering the moderating role of profitability and corporate governance.

Methods

This study employs an applied approach with an inductive methodology. Multiple regression analysis using panel data is utilized to examine the research hypotheses. In this research, necessary theoretical information in the field of research was collected using a comprehensive literature review. Then, the necessary information for model estimation was collected. Accordingly, the sample comprises data from 82 companies listed on the Tehran Stock Exchange spanning the years 2011 to 2021, covering 11 years.

Results

The results of the first hypothesis of the research indicate that the power of the CEO has a significant negative effect on financial reporting readability. Additionally, the results of the second hypothesis showed that firm profitability exacerbates the adverse impact of

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

CEO power on financial reporting readability. Furthermore, the results of the third hypothesis indicate that corporate governance, as a moderating factor, does not significantly influence the relationship between CEO power and financial reporting readability.

Conclusion

Based on the Agency Theory and the Emotional Management Theory, the first hypothesis posits that powerful managers have personal interests and tend to disclose less, manipulated, or ambiguous information. The results of the second hypothesis also indicate that when firms perform significantly weaker than their peers in terms of profitability, management seeks to impair the analytical and processing abilities of users by using unstructured and disorderly textual narratives in annual reports, increasing the volume of pages, disclosing in footnotes, and using ambiguous sentences and words. Also, the results of the third hypothesis show that corporate governance cannot limit the negative impact of powerful CEO's motivations to manipulate the readability of corporate financial reports. These findings highlight the adverse impact of CEO power on financial reporting readability. It is anticipated that these insights will aid policymakers, including the Tehran Stock Exchange, in gaining a deeper understanding of CEOs' influence on financial reporting clarity. This understanding may prompt firms to adhere to guidelines, such as those implemented by the US Securities and Exchange Commission. These guidelines evaluate annual reports based on readability, aiming to control and mitigate opportunistic managerial behavior. Additionally, ranking annual reports based on readability can enhance corporate disclosure and transparency efforts.

Keywords: CEO Power, Corporate Governance, Earnings Performance, Financial Reporting Readability.

Citation: Fatahi Nafchi, Hassan; Joodaki, Mohammad & Mansoorian, Zeynab (2023). The Impact of CEO Power on Financial Reporting Readability: Exploring the Moderating Influence of Earnings Performance and Corporate Governance. *Accounting and Auditing Review*, 30(4), 725-746. (*in Persian*)

Accounting and Auditing Review, 2023, Vol. 30, No.4, pp. 725- 746
Published by University of Tehran, Faculty of Management
https://doi.org/10.22059/ACCTGREV.2024.364836.1008854
Article Type: Research Paper
© Authors
Received: September 15, 2023
Received in revised form: November 19, 2023
Accepted: December 08, 2023
Published online: January 20, 2024

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

بررسی‌های حسابداری و حسابرسی
شاپا چاپی: ۲۶۴۵-۸۰۲۰
شاپا الکترونیکی: ۲۶۴۵-۸۰۲۹

تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگری سودآوری و راهبری شرکتی

حسن فتاحی نافچی*
* نویسنده مسئول، استادیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. رایانامه: h.fattahi@ase.ui.ac.ir

محمد جودکی
کارشناس ارشد، گروه حسابداری، مؤسسه آموزش عالی امین، فولادشهر، اصفهان، ایران. رایانامه: joodaki3030@gmail.com

زینب منصوریان
کارشناس ارشد، گروه حسابداری، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: zeynabmansouryan@yahoo.com

چکیده

هدف: گزارش‌های مالی و غیرمالی سالانه برای تأثیرگذاری بر درک عمومی و برقراری ارتباط با ذی‌نفعان است. سازمان‌ها (مدیریت) از تاکتیک‌های مختلفی مانند مدیریت در لحن و خوانایی گزارشگری خود، برای اثرگذاری بر ذهن مخاطبان و سهامداران خود و القای عملکرد مطلوب و ارائه تصویر مثبت از عملکرد سازمان استفاده می‌کنند. بر این اساس هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگری سودآوری و راهبری شرکتی است.

روش: این پژوهش از نظر نوع مطالعه کاربردی و رویکرد آن قیاسی استقرایی است. برای تحلیل فرضیه‌های پژوهش، از رگرسیون چندگانه مبتنی بر داده‌های تابلویی استفاده شده است. در این پژوهش ابتدا با استفاده از روش کتابخانه‌ای، اطلاعات لازم در زمینه مبانی نظری موضوع پژوهش و پس از آن، اطلاعات مورد نیاز برای تخمین مدل‌ها جمع‌آوری شد. در ادامه، پس از انتخاب نمونه، از اطلاعات ۸۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ (به مدت ۱۱ سال) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از فرضیه اول پژوهش نشان داد که قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر منفی و معنادار دارد. همچنین، نتایج فرضیه دوم پژوهش نشان داد که سودآوری شرکت، تأثیر منفی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد. در ادامه، نتایج فرضیه سوم پژوهش نشان داد که راهبری شرکتی، بر رابطه بین قدرت مدیر عامل و خوانایی گزارشگری مالی، اثر تعدیلگری ندارد.

نتیجه‌گیری: بر اساس تئوری نمایندگی و تئوری مدیریت احساس، نتیجه فرضیه اول نشان می‌دهد که مدیران قدرتمند منفعت شخصی دارند و می‌کوشند تا کمتر افشاگری کنند یا به افشای اطلاعات دست‌کاری شده یا مبهم اقدام کنند. نتایج فرضیه دوم نیز نشان داد هنگامی که شرکت‌ها در مقایسه با همتایان خود در زمینه سودآوری، به‌شکل چشمگیری ضعیف عمل می‌کنند، مدیریت می‌کوشد تا از طریق روایت‌های متنی بدون ساختار و بی‌نظمی در گزارش‌های سالانه، افزایش حجم صفحه‌ها، افشا در پاورقی‌ها و استفاده زیاد از جمله‌ها و کلمه‌های مبهم، به توانایی تحلیلی و پردازشی استفاده‌کنندگان آسیب وارد کند. همچنین، نتایج فرضیه سوم نشان داد که راهبری شرکتی، به‌عنوان یک سازوکار نظارتی، نمی‌تواند تأثیر منفی انگیزه‌های مدیرعامل قدرتمند را برای دست‌کاری در خوانایی گزارش‌های مالی شرکتی محدود کند. این یافته‌ها تأکیدی بر نقش منفی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی است و انتظار

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

می‌رود بتواند به سیاست‌گذاران، از جمله سازمان بورس اوراق بهادار تهران کمک کند تا از قدرت مدیرعامل بر خوانایی یاعدم خوانایی گزارشگری مالی شرکت‌های بورسی درک بهتری داشته باشند و بر این اساس با وضع دستورالعمل‌هایی مانند آنچه توسط کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا با عنوان انگلیسی ساده صورت گرفته است، شرکت‌ها را ملزم کنند تا برای نگارش گزارش‌های سالانه آن را رعایت کنند و از این طریق، رفتار فرصت‌طلبانه مدیریت را کنترل و محدود نمایند و حتی گزارش‌های سالانه را بر مبنای خوانایی رتبه‌بندی کرده و به‌عنوان یکی از مصادیق افشا و شفافیت شرکت‌ها لحاظ کنند.

کلیدواژه‌ها: خوانایی گزارشگری مالی، قدرت مدیرعامل، سودآوری، راهبری شرکتی.

استناد: فتاحی نافچی، حسن؛ جودکی، محمد و منصوریان، زینب (۱۴۰۲). تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی با در نظر گرفتن نقش تعدیلگری سودآوری و راهبری شرکتی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۳۰(۴)، ۷۲۵- ۷۴۶.

بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۱۴۰۲، دوره ۳۰، شماره ۴، صص. ۷۲۵- ۷۴۶
ناشر: دانشکدهٔ مدیریت دانشگاه تهران
نوع مقاله: علمی پژوهشی
© نویسندگان
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۲۴
تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۱۷
تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰
doi: https://doi.org/10.22059/ACCTGREV.2024.364836.1008854

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مقدمه

گزارش‌های مالی سالانه، ابزار مهمی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران، قانون‌گذاران و گستره جامعه فعال در بازارهای سرمایه بشمار می‌رود. شرکت‌های فعال در بازارهای سرمایه نیز به‌وسیله گزارش‌های سالانه وضعیت مالی خود را به اطلاع ذی‌نفعان می‌رسانند (تیو و همکاران[1]، ۲۰۱۹).

شرکت‌های فعال در بازارهای سرمایه به علت اینکه سهام آن‌ها به‌صورت عمومی معامله می‌شود، موظفاند درباره عملکرد شرکت، موقعیت مالی و جریان‌های نقدی خود اطلاعات جامعی منتشر کنند (چانگ و لو[2]، ۲۰۱۶). جامع بودن نه فقط در قالب اعداد و ارقام بلکه متن را نیز شامل می‌شود. درک اطلاعات و متن افشا شده برای تصمیم‌گیری ضروری است. به همین دلیل لازم است شرکت‌ها گزارش‌های خود را به‌صورت شفاف و خوانا تهیه کنند (لوگران و مک دونالد[3]، ۲۰۱۴). با شکل‌گیری پدیده عدم تقارن اطلاعاتی و اطلاعات نابرابر ذی‌نفعان نسبت به مدیریت شرکت، اطلاعات مالی، دیگر به عنوان اطلاعات کامل یا آموزنده در نظر گرفته نمی‌شوند و قادر به شناسایی دقیق ارزش ناشی از دارایی‌های نامشهود و نقاط قوت استراتژیک شرکت نیستند (لو و همکاران[4]، ۲۰۱۷). بر این اساس، می‌توان گفت تهیه‌کنندگان گزارش‌های سالانه (گروه مدیریت) بر شفافیت و خوانایی آن تأثیر دارند و می‌توانند سبب شوند تا سرمایه‌گذاران در درک گزارش‌های سالانه با مشکل مواجه شده یا تواناتر شوند و این اتفاق ممکن است بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاری آن‌ها تأثیر بگذارد (فارواکویی و همکاران[5]، ۲۰۱۱). در نتیجه، به هر میزان که خوانایی گزارش‌های مالی افزایش یابد، کیفیت آن‌ها نیز افزایش می‌یابد و سرمایه‌گذاران را در درک بهتر صورت‌های مالی بیشتر یاری می‌رساند (جبارزاده کنگرلویی و همکاران، ۱۳۹۸).

گزارش‌های مالی و حتی غیرمالی سالانه می‌تواند ابزاری برای تأثیرگذاری بر درک عمومی و برقراری ارتباط با ذی‌نفعان باشد. سازمان‌ها (مدیریت) از تاکتیک‌های مختلفی مانند مدیریت در لحن و خوانایی گزارشگری خود برای اثرگذاری بر ذهن مخاطبان و سهامداران خود و القای عملکرد مطلوب و ارائه تصویر مثبت از عملکرد سازمان استفاده می‌کنند (ترل و کوک[6]، ۲۰۱۱). بر این اساس، به نظر می‌رسد قدرت و توانایی مدیریت در شکل دادن به ویژگی شفافیت و خوانایی و یا عدم وجود این ویژگی‌ها (ابهام) در گزارش‌های سالانه شرکت‌ها نقش بسزایی دارد. برای مثال، کورکاماکی و همکاران[7] (۲۰۱۷) استدلال کردند که ویژگی‌های شخصی مدیرعامل می‌تواند بر تصمیم‌های شرکت تحت مدیریت او تأثیر بگذارند. آن‌ها معتقدند مدیران عامل زمانی که به‌واسطه اختیارات بیشتری نقش قدرتمندتری در شرکت داشته باشند، می‌توانند به‌راحتی ترجیحات شخصی خود را در شرکت رقم بزنند. مطابق با این دیدگاه، کورتیس[8](۱۹۹۵) استدلال کرد مدیریت و به‌خصوص مدیریت قدرتمند می‌توانند بر خوانایی گزارشگری مالی شرکت‌ها تأثیر بگذارند. وی بیان می‌کند

1. Tuo et al.
2. Chung & Lu
3. Loughran and McDonald
4. Lo et al.
5. Farvaque et al.
6. Terrell and Kwok
7. Korkeamaki et al.
8. Courtis

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مدیریت از یک سبک نوشتاری پیچیده برای پنهان کردن اطلاعات نامطلوب از ذی‌نفعان استفاده می‌کند. لو، لی و چن[1] (۲۰۱۸) معتقدند هنگامی که نتایج برای مدیریت مطلوب باشد، از سبک نوشتاری با پیچیدگی کمتری در تهیه گزارش‌های سالانه استفاده می‌کند تا از این طریق عملکرد خوب مدیریت بهتر ارزیابی و برجسته شود (سان، اونسون و برادلی[2]، ۲۰۲۲).

ادبیات پیشین نشان می‌دهد تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی یا دشواری در خواندن گزارشگری مالی مشروط به سودآوری شرکت است. به عبارت دیگر، شدت یا ضعف در سودآوری شرکت می‌تواند مدیران و به‌خصوص مدیران قدرتمند را به‌سوی به‌کارگیری راهبرد مبهم سازی و استفاده از کلمات گنگ و نامفهوم در گزارشگری مالی (کاهش خوانایی) و یا گزارش‌های مالی شفاف و روان (افزایش خوانایی) سوق دهد. برای مثال، یافته‌های پژوهشگرانی مانند لی[3] (۲۰۰۸) و آژینا، لوئیتی و مسولی[4] (۲۰۱۶) نشان می‌دهد مدیران شرکت‌هایی با سودآوری بالا در مقایسه با مدیران با سودآوری ضعیف، به‌احتمال کمتری از رویکرد مبهم سازی و کاهش خوانایی در گزارش‌های سالانه خود بهره می‌گیرند. همچنین، گارسیا اوساما و گویلامون‌سائورین[5] (۲۰۱۱) استدلال می‌کنند که مدیران شرکت‌های با سودآوری مالی ضعیف از استراتژی‌های مختلف مدیریت احساس در راستای کاهش خوانایی گزارش‌های سالانه و ایجاد ابهام بر درک عملکرد واقعی بهره می‌گیرند.

یافته‌های پژوهشگران نشان می‌دهد بخش عمده‌ای از مشکلات مربوط به دشواری و ابهام در خوانایی گزارشگری مالی از ضعف در سودآوری یا تضاد منافع بین مالکیت و مدیریت و اقدام‌های فرصت‌طلبانه مدیریت در راستای حداکثرسازی منافع شخصی سرچشمه می‌گیرد. به عنوان مثال، پژوهش‌هایی از جمله لی (۲۰۰۸) و حسن (۲۰۲۰) نشان می‌دهند که مدیران به‌طور فرصت‌طلبانه گزارش‌های شرکت خود را به‌صورت مبهم ارائه می‌کنند تا عملکرد ضعیف یا بد خود را پنهان کنند. همچنین، لو و همکاران (۲۰۱۷) سطح بالای رفتار فرصت‌طلبانه مدیران را با سطح پایین خوانایی مرتبط می‌دانند. با توجه به مطالب فوق و براساس تئوری نمایندگی، می‌توان گفت مدیران قدرتمند اما فرصت‌طلب که غالباً از قدرت اجرایی بالایی نیز برخوردارند بر روند تهیه گزارش‌های مالی سالانه شرکت‌ها نظارت دارند و از طریق نحوه نگارش و مدیریت کلمات، خوانایی این گزارش‌ها و ادراک ذی‌نفعان را تحت تأثیر قرار داده و به تبع آن می‌توانند سود شرکت را در جهت منافع و ساختن امپراتوری شخصی مدیریت کنند. از طرفی، راهبری شرکتی مؤثر می‌تواند انگیزه‌های و اختیارات مدیران اجرایی قدرتمند را برای اقدامات فرصت‌طلبانه‌شان و به تبع آن مبهم کردن گزارش‌های سالانه کاهش دهد، که نشان می‌دهد رابطه بین قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی ممکن است توسط راهبری شرکتی مؤثر تعدیل شود (سان و همکاران، ۲۰۲۲).

با توجه به مطالب فوق می‌توان دریافت افزایش خوانایی گزارشگری مالی می‌تواند به سهامداران، استفاده‌کنندگان و فعالان بازار سرمایه در درک بهتر صورت‌های مالی و اتخاذ تصمیم‌های سرمایه‌گذاری کمک قابل توجهی کند، اما سؤال

1. Luo, Li & Chen
2. Sun et al.
3. Li
4. Ajina, Laouiti & Msolli
5. Garcia Osma and Guillamon-Saorin

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

اینجاست که آیا داشتن مدیران عامل قدرتمند بر افزایش (کاهش) خوانایی گزارشگری مالی تأثیرگذار است و آیا سودآوری و راهبری شرکتی بر این رابطه اثر تعدیلگری دارند؟ در حوزه موضوع پژوهش، در مطالعات داخلی موضوعاتی نظیر قدرت مدیرعامل و بهره‌وری نیروی کار (رضایی‌پیته‌نوئی و غلامرضاپور، ۱۴۰۱)، تأثیر سبک حسابرس بر رابطه خوانایی گزارشگری مالی و آگاهی‌بخشی قیمت سهام (رمضان‌احمدی و همکاران، ۱۴۰۱)، تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر ریسک حسابرسی (کاظمی‌علوم و همکاران، ۱۳۹۹) و لحن افشای اطلاعات و عملکرد آتی (کاشانی‌پور، آقایی و محسنی‌نامقی، ۱۳۹۸) بررسی شده است؛ با این‌حال تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی و نقش تعدیلگر سودآوری و راهبری شرکتی تاکنون مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین مطالعه حاضر از این حیث دارای نوآوری و دانش‌افزایی است.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

مطالعات خوانایی پیکره‌های متنی در دهه ۱۹۴۰ در ایالات‌متحده ظاهر شد و شامل فرمول‌هایی بود که برای ارزیابی درجه دشواری در خواندن متون بر اساس متغیرهای واژگانی و صرف نحوی و متغیرهای چاپی طراحی شده بودند. فرنباچ[1] (۱۹۹۰) خوانایی را به‌عنوان سهولت خواندن سریع، درک و به خاطر سپردن یک متن تعریف می‌کند. بر طبق فرهنگ لغت انگلیسی آکسفورد، خوانایی "واقعیت آسان، جالب بودن و خواندن لذت‌بخش یک متن" است. به طور کلی، برای اینکه اطلاعات به‌راحتی قابل درک باشد، در درجه اول آن باید به راحتی قابل خواندن باشند (جانگ و رئو[2]، ۲۰۱۶).

کریستوفر کاکس[3]، رئیس سابق هیئت‌مدیره کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا اظهار داشت به دلیل استفاده روز افزون از اصطلاحات تخصصی و پرحرفی در گزارشگری مالی، سرمایه‌گذاران در حال دور شدن از خواندن گزارش‌های مالی هستند. این مشکل توسط وارن بافت[4] نیز تکرار شد. وی بیان کرد در اغلب موارد در درک آنچه در گزارش‌های سالانه شرکت‌ها ذکر شده است، مشکل دارد. او همچنین استدلال کرد که احتمالاً نویسندگان گزارش‌های سالانه یا اصلاً از مطالبی که نوشته‌اند درک درستی نداشته‌اند و یا عمداً این موضوعات را مبهم و گنگ ارائه می‌کنند (ژو و همکاران[5]، ۲۰۲۲).

در این مطالعه از دو دیدگاه رقیب برای ارائه مبحث تأثیر احتمالی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی شرکت‌ها بهره گرفته شده است. براساس دیدگاه تئوری مشروعیت، خوانایی گزارش‌های سالانه، به فعالیت‌های شرکت مشروعیت می‌بخشد و مدیریت را قادر می‌سازد تا با اثرگذاری بر باور و احساس سهامداران و تمام ذی‌نفعان، اعتماد آن‌ها به‌عنوان شرکتی متعهد به منافع تمام گروه‌های ذی‌نفع را به دست آورد (الدوسری و ملگی[6]، ۲۰۲۳). مدیران عامل قدرتمند به احتمال بالایی شبکه‌ای قوی و حرفه‌ای و به‌خصوص در زمینهٔ افشا و اطلاع‌رسانی ایجاد می‌کنند که مزایای

1. Fernbach
2. Jang & Rho
3. Christopher Cox
4. Warren Buffet
5. Xu et al.
6. Aldoseri and Melegy

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

فوق‌العاده‌ای به همراه دارد (دیبوسکی، لو و ژو[1]، ۲۰۱۹). سان و همکاران (۲۰۲۲) معتقدند اعضای هیئت مدیره از جمله مدیران عامل می‌توانند کیفیت گزارشگری مالی شرکت متبوع خود را بهبود بخشند. بر این اساس، انتظار می‌رود مدیرعامل قدرتمند گزارش‌های مالی خواناتری که جزء مهمی از کیفیت گزارشگری بشمار می‌رود، تهیه و افشا کنند. در طرف مقابل، براساس تئوری مدیریت احساس، مدیریت قدرتمند تلاش می‌کند تا اقدامات فرصت‌طلبانه و یا عملکرد ضعیف خود را با دست‌کاری و ابهام در گزارش‌های مالی توجیه کند.

مرکل‌دیویس و برنان[2] (۲۰۰۷) با تکیه بر تئوری نمایندگی، استدلال کردند که یکی از ابزارهای مورد استفاده در مدیریت احساس، دست‌کاری سند است. بر این اساس، دشواری در خوانایی گزارشگری مالی، که اغلب با استفاده از افشای متنی پیچیده می‌شود، برای فریب سهامداران بکار گرفته می‌شود. لی (۲۰۰۸) و حسن (۲۰۲۰) نشان دادند که مدیران به طور فرصت‌طلبانه گزارش‌های شرکت خود را به صورت مبهم ارائه می‌کنند تا عملکرد ضعیف یا بد خود را پنهان کنند. لو و همکاران (۲۰۱۷) نیز سطح بالای رفتار فرصت‌طلبانه مدیران را با سطح پایین خوانایی مرتبط می‌دانند. لو، لی و چن (۲۰۱۸) نیز دریافتند در شرکت‌هایی که به دلیل ضعف عملکرد راهبری شرکتی، مدیریت سطح بالایی از رفتارهای فرصت‌طلبانه (مانند مدیریت سود) از خود بروز می‌دهند، انگیزه بسیار بالایی برای دست‌کاری خوانایی گزارش‌های مالی وجود دارد. بر اساس تئوری‌های فوق، انتظار می‌رود قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر معناداری داشته باشد (سان و همکاران، ۲۰۲۲). بنابراین، فرضیه اول پژوهش به شرح زیر تدوین شده است:

فرضیه اول: قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر معنادار دارد.

سود به عنوان درآمد حاصل از فعالیت‌ها منهای هزینه‌ها، یکی از مهم‌ترین معیارهای مالی است (گولچیا[3]، ۲۰۱۴). مدیریت در هر دوره مالی، یک هدف سود (عمدتا خوش‌بینانه) برای شرکت پیش‌بینی می‌کند، اما به دلیل شرایط نامشخص اقتصاد کلان، فضای رقابتی صنعت و یا شرایطی که توسط مدیریت قابل کنترل نیستند، ممکن است نه‌تنها در کسب سود موفق نباشد بلکه متحمل زیان شوند. در چنین شرایطی مدیریت با در نظر گرفتن این نکته که بخش زیادی از سهامداران و سرمایه‌گذاران خُرد دانش محدودی از حسابداری و امور مالی دارند، تلاش می‌کند با استفاده از عبارات تخصصی، گنگ و مبهم در گزارشگری مالی عملکرد ضعیف خود را از دید سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان پنهان کنند (روهماواتی[4]، ۲۰۲۰). براساس این دیدگاه، سان و همکاران (۲۰۲۲) معتقدند سودآوری شرکت می‌تواند میزان اثر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل کند.

مطابق با تئوری مدیریت احساس، انتظار می‌رود در صورتی که سودآوری شرکت کاهش یابد و مدیران عامل تمایل به پنهان‌سازی اخبار بد در زمینه سودآوری داشته باشند، از گزارش‌های مالی با ادبیات مبهم استفاده کنند. به عبارت دیگر، مدیران عامل قدرتمند شرکت‌هایی که سودآوری پایینی دارند، بیشتر احتمال دارد از طریق به‌کارگیری کلمات تخصصی یا مبهم در تدوین عبارات مندرج در گزارش‌های مالی سالانه شرکت، مخاطبان این گزارش‌ها را در برآورد

1. DeBoskey, Luo & Zhou
2. Merkl-Davies & Brennan
3. Golchia
4. Rohmawati

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

دقیق و تحلیل سودآوری شرکت گمراه کنند. پژوهش‌های لی (۲۰۰۸) و حسن (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که مدیران به طور فرصت‌طلبانه گزارش‌های شرکت خود را به صورت مبهم ارائه می‌کنند تا عملکرد ضعیف خود را در زمینه برآورده کردن سودهای پیش‌بینی شده پنهان کنند. بنابراین، انتظار می‌رود سودآوری شرکت باعث تعدیل رابطه قدرت مدیرعامل با خوانایی گزارشگری مالی شود (سان و همکاران، ۲۰۲۲). با توجه به مطالب فوق، فرضیه دوم پژوهش به شرح زیر تدوین می‌شود:

فرضیه دوم: سودآوری‌شرکت رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند.

ویلن و همکاران[1] (۲۰۰۲) راهبری شرکتی را به عنوان رابطه بین هیئت مدیره از جمله مدیران، مدیریت عالی و سهامداران در تعیین جهت و عملکرد شرکت تعریف می‌کنند. راهبری شرکتی به‌عنوان ساختارها، فرایندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی توصیف می‌شود که باعث تحریک عملکرد موفق سازمان‌ها می‌شوند (سان و همکاران، ۲۰۲۲). سازمان توسعه و همکاری اقتصادی[2] اصولی درباره راهبری شرکتی ارائه کرده که یکی از این اصول افشا و شفافیت است. طبق این اصول شرکت‌ها ملزم هستند اطلاعات کاملی مانند وضعیت مالی، ساختار مالکیت، راهبری، نقش و وظیفه مدیران را افشا کنند. بر این اساس، استقرار نظام راهبری شرکتی مؤثر و قدرتمند که مجموعه‌ای از قواعد ناظر بر هدایت و کنترل شرکت‌ها است، باعث افزایش کیفیت اطلاعات افشا شده می‌شود. سازوکارهای راهبری شرکتی بر اطلاعات افشا شده شرکت‌ها اثر می‌گذارد و احتمال افشا نشدن کامل و مطلوب اطلاعات را کاهش می‌دهد (نوروزی و همکاران، ۱۴۰۰). به نظر می‌رسد در شرایطی که قدرت مدیرعامل در راستای منافع شخصی و یا سرپوش گذاشتن بر عملکرد ضعیف خود از طریق کاهش خوانایی گزارشگری مالی بکار گرفته می‌شود، راهبری شرکتی به عنوان یک مکانیزم نظارتی بر عملکرد مدیریت، می‌تواند نقش بسزایی در تعدیل اثر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی ایفا نماید. پارک و همکاران (۲۰۱۸) نشان دادند که راهبری شرکتی مؤثر تأثیر منفی غرور مدیرعامل بر عملکرد شرکت را کاهش دهد. بر این اساس، انتظار می‌رود در صورتی که راهبری شرکتی مؤثر، رفتار فرصت‌طلبانه مدیرعامل را محدود نماید، انگیزه‌های مدیرعامل قدرتمند برای دست‌کاری در خوانایی گزارش‌های مالی شرکتی، تا حد زیادی محدود گردد (سان و همکاران، ۲۰۲۲). با توجه به مطالب فوق، فرضیه سوم پژوهش عبارت است از:

فرضیه سوم: راهبری‌شرکتی رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی‌گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند.

پیشینهٔ تجربی پژوهش

رحمان و کبیر[3] (۲۰۲۳) با بررسی تأثیر استقلال هیئت مدیره بر خوانایی گزارشگری مالی نشان دادند استقلال هیئت مدیره خوانایی گزارشگری مالی را کاهش می‌دهد. این نتیجه با مفهوم اجتناب مدیریتی از نظارت پرهزینه هیئت مدیره مطابقت دارد. سان و همکاران (۲۰۲۲) دریافتند قدرت مدیرعامل تأثیر مثبت و معناداری بر دشواری خوانایی گزارشگری

1. Wheelen et al.
2. Organization Economic Cooperation Development
3. Rahman & Kabir

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مالی دارد. مهم‌تر از آن، نتایج نشان مطالعه آن‌ها داد که تأثیر که قدرت مدیرعامل بر دشواری خوانایی گزارشگری مالی به‌وسیله متغیرهای سودآوری و راهبری شرکتی به‌ترتیب به‌صورت منفی و مثبت تعدیل می‌شود. حسن و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند توانایی مدیریتی تأثیر معنادار و قابل توجهی بر خوانایی گزارشگری مالی شرکت‌ها دارد و این ارتباط برای شرکت‌هایی با سطوح سودآوری بالا، بیشتر است. لو و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی دریافتند شرکت‌هایی که به احتمال زیاد مدیریت سود برای پنهان کردن مدیریت سود سال‌های قبل داشته‌اند، دارای گزارش‌های سالانه پیچیده و مبهم‌تری هستند. رمضان‌احمدی و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند خوانایی گزارشگری مالی و سبک حسابرس بر آگاهی‌بخشی قیمت سهام تأثیر مثبت و معنادار دارد. رضایی‌پیته‌نوئی و غلامرضاپور (۱۴۰۱) دریافتند مدیران عامل قدرتمندتر باعث افزایش اثربخشی نیروی کار و کاهش هزینه نیروی کار می‌شوند. حسین پور و همکاران (۱۴۰۰) با بررسی تأثیر شاخص‌های عملکرد مالی و پیامدهای حسابرسی بر خوانایی گزارشگری مالی نشان دادند که بازده دارایی‌ها بر خوانایی گزارش‌های مالی تأثیر منفی و معناداری دارد. همچنین تأخیر گزارش حسابرس بر خوانایی تأثیر مثبت و تغییرات حسابرس بر خوانایی گزارش حسابرس تأثیر منفی و معناداری دارد. کاظمی‌علوم و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند در شرکت‌هایی که خوانایی گزارشگری مالی کمتر است، تاخیر گزارش حسابرس و حق الزحمه حسابرسی بیشتر است و با احتمال بیشتری ممکن است اظهارنظر ابهام در تداوم فعالیت دریافت کنند. فرهنگ دوست و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به وجود ارتباط معنادار میان سازوکارهای راهبری شرکتی مذکور و خوانایی گزارش حسابرسی دست یافتند. جبارزاده کنگرلوئی و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند که مدیریت سود بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر منفی و محدودیت مالی اثر مثبتی بر خوانایی گزارشگری مالی دارد.

روش‌شناسی پژوهش

روش این پژوهش توصیفی ـ همبستگی و از لحاظ هدف، کاربردی است. جامعه آماری پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۱ ساله طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ است. برای انتخاب نمونه آماری از روش غربالگری استفاده شده است و نمونه شامل شرکت‌هایی است که از ویژگی‌های جدول ۱ برخوردار باشند.

جدول ۱. شرایط غربال جامعه آماری پژوهش

ردیف	شرایط و محدودیت‌ها	تعداد
۱	کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۹	۳۴۹
۲	شرکت‌های تحت بررسی جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، هلدینگ و واسطه‌گری مالی	۷۱
۳	شرکت‌هایی که بعد از سال ۱۳۹۰ در بورس پذیرفته شده‌اند	۵۱
۴	شرکت‌هایی که اطلاعات و گزارش هیئت مدیره آن‌ها غالباً به صورت نمودار و شکل ارائه شده است و امکان انتخاب سه نمونه یک‌صد کلمه‌ای از بخش‌های ابتدایی، میانی و انتهایی متن برای پژوهشگر امکان‌پذیر نبود.	۲۳
۵	شرکت‌هایی که اطلاعات آن‌ها در دسترس پژوهشگر نبوده است	۱۲۲
جامعه آماری غربال شده پژوهش		۸۲

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

با توجه به شرایط فوق، در مجموع ۸۲ شرکت به عنوان جامعه آماری نهایی پژوهش انتخاب شد.

مدل‌های پژوهش و متغیرهای آن

برای بررسی فرضیه اول پژوهش از مدل رگرسیونی ۱ استفاده شده است.

مدل ۱)
$$FRR_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 CEO\ Power_{it} + \beta_2\ Size_{it} + \beta_3 Lev_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 MTB_{it} + \beta_6 CFO_{it} + \beta_7 CAPINT_{it} + \beta_8\ AGE_{it} + \beta_9 M_ABILITY_{it} + \beta_{10} SALE_VOL_{it} + \beta_{11} EARNINGS_{it} + \beta_{12} E_MGT_{it} + \beta_{13} LOSS_{it} + \varepsilon$$

که در آن، $FRR_{i,t}$ خوانایی گزارشگری مالی؛ $CEO\ Power_{it}$ قدرت مدیرعامل؛ $Size_{it}$ اندازه شرکت؛ Lev_{it} اهرم مالی؛ ROA_{it} بازده دارایی‌ها؛ MTB_{it} نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام؛ CFO_{it} جریان نقد عملیاتی؛ $CAPINT_{it}$ دارایی‌های ثابت؛ AGE_{it} سن شرکت؛ $M_ABILITY_{it}$ توانایی مدیریت؛ $SALE_VOL_{it}$ نوسان‌های فروش؛ $EARNINGS_{it}$ فروش شرکت؛ E_MGT_{it} مدیریت سود و $LOSS_{it}$ زیان شرکت.

برای بررسی فرضیه‌های دوم و سوم پژوهش از مدل رگرسیونی ۲ استفاده شده است:

مدل ۲)
$$FRR_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 CEO\ Power_{it} + \beta_2 H_EARNINGS_{it} + \beta_3\ H_GOV_{it} + \beta_4 H_EARNINGS * CEO_POWER_{it} + \beta_5\ H_GOV * CEO_POWER_{it} + \beta_6\ Size_{it} + \beta_7 Lev_{it} + \beta_8 ROA_{it} + \beta_9 MTB_{it} + \beta_{10} CFO_{it} + \beta_{11} CAPINT_{it} + \beta_{12}\ AGE_{it} + \beta_{13} M_ABILITY_{it} + \beta_{14} SALE_VOL_{it} + \beta_{15} EARNINGS_{it} + \beta_{16} E_MGT_{it} + \beta_{17} LOSS_{it} + \varepsilon$$

که در آن، $H_EARNINGS_{it}$ عملکرد سود؛ H_GOV_{it} راهبری شرکتی؛ $H_EARNINGS * CEO_POWER_{it}$ اثر تعدیلگری عملکرد سود بر قدرت مدیرعامل و $H_GOV * CEO_POWER_{it}$ اثر تعدیلگری راهبری شرکتی بر قدرت مدیرعامل است.

متغیر وابسته

متغیر وابسته در این پژوهش خوانایی گزارشگری مالی است. برای اندازه‌گیری این متغیر به پیروی از پژوهش‌های (سان و همکاران، ۲۰۲۲)، لیم، چالمرز و هانلونس[1] (۲۰۱۸) و فضل‌الهی و ملکی توانا (۱۳۸۹)، از شاخص فوگ به شرح رابطه ۱ استفاده می‌شود:

رابطهٔ ۱) $$\text{شاخص فوگ} = ۰/۴ \left(\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات پیچیده}\right)$$

فرایند و نحوه سطح خوانایی گزارش‌های مالی در شاخص فوگ به‌ترتیب زیر است:

1. Lim, Chalmers & Hanlon

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

۱. انتخاب یک نمونه یک‌صد کلمه‌ای از ابتدا، یک نمونه یک‌صد کلمه‌ای از وسط و یک نمونه یک‌صد کلمه‌ای از انتهای گزارش هیئت مدیره به صورت تصادفی.
۲. شمارش تعداد جملات هر یک از نمونه‌ها.
۳. تعیین متوسط طول جملات با تقسیم تعداد کلمات به تعداد جملات کامل هر نمونه.
۴. شمارش تعداد کلمات سه‌هجایی و بیشتر (کلمات پیچیده) در هرکدام از متون یک‌صد کلمه‌ای.
۵. جمع کردن تعداد کلمات پیچیده با تعداد متوسط کلمات در جملات.
۶. ضرب کردن حاصل جمع تعداد کلمات دشوار و متوسط کلمات در جملات با عدد ثابت ۰/۴.
۷. انجام محاسبات بندهای ۴، ۵ و ۶ برای دو نمونه یک‌صد کلمه‌ای دیگر.
۸. محاسبه میانگین نتایج هر سه نمونه از طریق جمع‌کردن و تقسیم بر تعداد.

رابطه بین شاخص فوگ و سطح خوانایی بدین صورت است: FOG≥۱۸ بدین معنا است که متن قابل خواندن نبوده و بسیار پیچیده است؛ ۱۴–۱۸ (متن سخت)؛ ۱۲–۱۴ (متن مناسب)؛ ۱۰–۱۲ (متن قابل قبول)؛ ۸–۱۰ (متن آسان) است. از آنجا که مقادیر بیشتر شاخص فوق بیانگر میزان خوانایی کمتر گزارش‌های مالی است، لذا مقدار محاسبه شده در عدد منفی یک (۱–) ضرب می‌شود.

متغیر مستقل

قدرت مدیرعامل: برای محاسبه این متغیر از یک شاخص ترکیبی متشکل از سه شاخصه تخصص مدیرعامل، دوره تصدی مدیرعامل و مالکیت مدیرعامل به شرح زیر استفاده شده است:

الف) تخصص مدیرعامل: متغیری مجازی است؛ در صورتی که مدیرعامل دارای مدرک تحصیلی مالی یا حسابداری باشد، از قدرت و توانایی بیشتری برخوردار است و به آن عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر اختصاص داده می‌شود (عبده وند و همکاران، ۱۴۰۰).

ب) دوره تصدی مدیرعامل: اگر دوره تصدی مدیرعامل شرکت i بیشتر از میانه مجموع تصدی مدیران عامل همان دوره شرکت‌های هم صنعت باشد، به‌عنوان شاخصی از قدرت مدیرعامل در نظر گرفته‌شده و به آن عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر تعلق می‌گیرد (شیخ[1]، ۲۰۱۸).

ج) مالکیت مدیرعامل: فینکلشتاین (۱۹۹۲) استدلال می‌کند مدیران عاملی که سهم بالایی از سهام شرکت را در اختیار دارند، قدرتمندترند. بنابراین مالکیت سهام به مدیرعامل انگیزه می‌دهد در راستای حداکثرسازی ارزش شرکت و منافع همه ذی‌نفعان تلاش نماید. در این پژوهش در صورتی که مدیرعامل بیش از ۱۰ درصد از سهام شرکت را در اختیار داشته باشد به آن عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر اختصاص داده می‌شود (لو[2]، ۲۰۱۵؛ منیر و همکاران[3]، ۲۰۱۷).

1. Sheikh
2. Luo
3. Munir et al.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

پس از محاسبه شاخص‌های فوق، براساس رابطهٔ ۲ امتیاز نهایی متغیر قدرت مدیرعامل محاسبه شده است:

$$CEO\ Power = \sum dj / \sum hj$$ رابطهٔ ۲)

$\sum dj$ بیانگر مجموع شاخصه‌های قدرت مدیرعامل است که امتیاز یک گرفته‌اند و $\sum hj$ بیانگر تعداد اقلامی است که ارزش‌های صفر یا یک در مورد آن‌ها لحاظ شده است (لی و همکاران[1]، ۲۰۱۷).

متغیرهای تعدیلگر

سودآوری: سان و همکاران (۲۰۲۲) براساس پژوهش‌های پیشین مانند لی (۲۰۰۸) استدلال کردند که تأثیر قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی مشروط به عملکرد و سودآوری شرکت است. زیرا شرکت‌هایی با سودآوری بالا و قابل قبول (در قیاس با رقبا) کمتر از استراتژی ابهام و کاهش خوانایی گزارشگری مالی برای سرپوش گذاشتن بر ضعف عملکرد مدیریتی خود استفاده می‌کنند. بر این اساس، در صورتی سودآوری شرکت به‌شکل چشمگیری پایین‌تر از میانگین سودآوری شرکت‌های همتا (هم صنعت) باشد، مدیران عامل قدرتمند برای پنهان‌سازی اخبار بد مرتبط با سودآوری ضعیف شرکت تحت مدیریت خود از ادبیات و کلمات مبهم و گنگ در گزارش‌های سالانه شرکت استفاده می‌کنند. آن‌ها برای محاسبه عملیاتی این متغیر از یک متغیر مجازی استفاده کردند؛ بدین صورت که اگر نسبت سود قبل از مالیات به کل دارایی‌های شرکت i در سال t کمتر از ۱۰ درصد میانگین نسبت سود قبل از مالیات به کل دارایی‌های شرکت‌های همتا (هم صنعت) در سال t باشد، به عنوان ضعف در سودآوری شرکت در نظر گرفته می‌شود و به آن عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر اختصاص داده می‌شود (سان و همکاران، ۲۰۲۲).

راهبری شرکتی: برای اندازه‌گیری راهبری شرکتی مشابه پژوهش صورت گرفته توسط نیکومرام و محمدزاده سالطه (۱۳۸۹) به شرح رابطهٔ ۳ استفاده شده است:

۱. نسبت اعضای غیرموظف هیئت مدیره: برای شرکت‌هایی که دارای درصد اعضای غیرموظف بالاتری نسبت به میانگین بودند ارزش یک و برای بقیه ارزش صفر داده می‌شود.
۲. میزان سهام تحت تملک سرمایه‌گذاران نهادی: در این پژوهش به شرکت دارای سه سهامدار نهادی به غیر از دولت، نهادها و شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی که مجموع درصد سهام آن‌ها بالای ۵۰ درصد باشد عدد یک و برای مابقی عدد صفر تعلق می‌گیرد.
۳. فرعی بودن شرکت: اگر شرکت مورد بررسی شرکت فرعی باشد به آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر داده می‌شود.
۴. میزان نفوذ و مالکیت دولت: اگر شرکت مورد بررسی تحت کنترل دولت، نهادها و شرکت‌های دولتی و شبه دولتی عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر تخصیص داده خواهد شد.
۵. نوع حسابرس: در صورتی که مرجع حسابرسی شرکت، سازمان حسابرسی باشد ارزش یک و اگر توسط سایر

1. Li et al.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مؤسسه‌های حسابرسی مورد رسیدگی قرار گرفته باشد، ارزش صفر تعلق خواهد گرفت. در انتها برای ترکیب و محاسبه امتیاز نهایی متغیر راهبری شرکتی از رابطهٔ ۳ استفاده شده است.

$$GINDEX = \sum dj / \sum hj$$ رابطهٔ ۳)

در این رابطه، $\sum dj$ بیانگر مجموع شاخصه‌های راهبری شرکتی است که امتیاز یک گرفته‌اند و $\sum hj$ بیانگر تعداد اقلامی است که ارزش‌های صفر یا یک در مورد آن‌ها لحاظ شده است.

متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت: لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت i در سال t.

اهرم مالی: نسبت کل بدهی‌ها به‌کل دارایی‌های شرکت i در سال t.

بازده دارایی‌ها: نسبت سود خالص به‌کل دارایی‌های شرکت i در سال t.

نسبت MTB: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام.

جریان نقد عملیاتی: نسبت جریان نقد عملیاتی به‌کل دارایی‌های شرکت i در سال t.

دارایی‌های ثابت: نسبت دارایی‌های ثابت به‌کل دارایی‌های شرکت i در سال t.

سن شرکت: لگاریتم طبیعی سن شرکت از زمان تأسیس تا سال t.

توانایی مدیریت: در این پژوهش از معیار دمریجان و همکاران[1] (۲۰۱۲) برای محاسبه متغیر توانایی مدیریت استفاده شد. بدین منظور ابتدا جهت سنجش کارایی شرکت، الگوی تحلیل پوششی داده‌ها مطابق رابطهٔ ۴ استفاده شده است.

$$max_v \Theta = \frac{sales}{V_1 COGS + V_2 SG\&A + V_3 NetPPE + V_4 Goodwill + V_5 intan}$$ رابطهٔ ۴)

که در این رابطه، COGS بهای کالای فروش رفته در سال t؛ $SG\&A$ هزینه‌های عمومی، اداری و فروش در سال t؛ NetPPE مانده خالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات در سال t؛ Goodwill سرقفلی خریداری شده در ابتدای سال t؛ inta مانده خالص دارایی‌های نامشهود در ابتدای سال t و sales میزان فروش شرکت در سال t است.

مقدار محاسبه شده برای کارایی شرکت پس از محاسبه رابطهٔ ۴ در محدوده صفر تا یک قرار می‌گیرد. سپس با کنترل اثر ویژگی‌های ذاتی (شامل سهم بازار، اندازه شرکت، جریان‌های نقدی شرکت، فروش خارجی و عمر پذیرش شرکت در بورس) در یک مدل رگرسیونی، توانایی مدیریت اندازه‌گیری می‌شود. بدین صورت که مقدار باقی‌مانده مدل ۳ برابر با توانایی‌های مدیریت است.

1. Demerjian et al.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مدل ۳)

$$Firm\ Efficiency_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 Size_{i,t} + \beta_2 Market\ Share_{i,t} + \beta_3 Free\ Cash\ Flow_{i,t} + \beta_4 Age_{i,t} + \beta_5 Export_{i,t} + \varepsilon$$

که در آن، $Size_{i,t}$ اندازه شرکت (لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت t)؛ $Market\ Share_{i,t}$ سهم بازار شرکت (از طریق نسبت فروش شرکت به فروش کل صنعت)؛ $Free\ Cash\ Flow_{i,t}$ افزایش (کاهش) در جریان‌های نقد عملیاتی شرکت (در صورتی که جریان‌های نقد عملیاتی مثبت باشد عدد یک و در صورتی که جریان‌های نقد عملیاتی منفی باشد عدد صفر می‌گیرد)؛ $Age_{i,t}$ سن شرکت (از زمان تأسیس شرکت i تا سال t)؛ $Export_{i,t}$ صادرات شرکت (در صورتی که شرکت صادرات داشته باشد عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر اختصاص داده می‌شود).

نوسان‌های فروش: از طریق انحراف معیار فروش طی سه سال گذشته محاسبه شده است.

فروش شرکت: نسبت درآمد حاصل از فروش به‌کل دارایی‌های شرکت i در سال t

مدیریت سود: با استفاده از مدل کوتاری و همکاران[1] (۲۰۰۵) به شرح زیر محاسبه شده است:

مدل ۴)

$$\frac{TA_{i.t}}{A_{i.t-1}} = \beta_0 \frac{1}{A_{i.t-1}} + \beta_1 \frac{\Delta REV_{i.t}}{A_{i.t-1}} + \beta_2 \frac{PPE_{i.t}}{A_{i.t-1}} + \beta_3 ROA_{i,t} + \varepsilon$$

که در آن، TA کل اقلام تعهدی (تفاوت سود خالص و جریان‌های نقد عملیاتی)؛ REV تغییرات درآمد فروش نسبت به دوره قبل؛ PPE نسبت ناخالص اموال، ماشین‌آلات به‌کل دارایی‌ها؛ ROA نرخ بازده دارایی‌ها است که از نسبت سود خالص به‌کل دارایی‌های محاسبه می‌شود؛ $A_{i.t-1}$ مجموع دارایی‌های سال گذشته و ε جزء خطای مدل است.

در ادامه با استفاده از ضرایب برآورد شده در مدل ۴ در سال گذشته، اقلام تعهدی غیراختیاری با استفاده از رابطهٔ ۵ محاسبه می‌شوند.

رابطهٔ ۵)

$$NDA_{i,t} = \beta_0 \frac{1}{A_{i.t-1}} + \beta_1 \left(\frac{\Delta REV_{i,t}}{A_{i.t-1}} - \frac{\Delta AR_{i,t}}{A_{i.t-1}}\right) + \beta_2 \frac{PPE_{i,t}}{A_{i.t-1}} + \beta_3 ROA_{i,t}$$

که در آن، ΔAR تغییر در حساب‌های دریافتنی تجاری در سال جاری نسبت به سال قبل است. در نهایت اقلام تعهدی اختیاری به صورت زیر محاسبه شده است (پاک مرام، ۱۳۹۶):

رابطهٔ ۶)

$$DA_{i,t} = \frac{TA_{i.t}}{A_{i.t-1}} - NDA_{i,t}$$

زیان شرکت: اگر شرکت i در سال t زیان‌ده باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر می‌گیرد.

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش شامل متغیر وابسته، مستقل و تعدیلگر به شرح زیر است:

1. Kothari et al.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش

نام متغیر	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
خوانایی گزارشگری مالی	-۱۴/۹۹۷	-۱۴/۷۱۱	-۸/۳۴۴	-۲۲/۹۳۳	۳/۳۳۴	۰/۱۸۰	۴/۴۰۸
قدرت مدیرعامل	۰/۱۴۰	۰/۱۳۷	۰/۳۳۳	۰/۰۰۰	۰/۱۶۴	۰/۳۱۴	۱/۰۹۸
راهبری شرکتی	۰/۳۵۱	۰/۳۴۴	۰/۷۵۴	۰/۰۹۹	۰/۱۸۶	۰/۵۱۰	۲/۴۲۸
اندازه شرکت	۱۴/۹۳۰	۱۴/۶۱۴	۱۸/۵۲۷	۱۲/۵۰۴	۱/۶۳۶	۰/۶۱۶	۲/۶۳۳
اهرم مالی	۰/۵۶۵	۰/۵۶۸	۰/۹۲۳	۰/۱۹۰	۰/۲۰۲	-۰/۱۱۱	۲/۲۰۳
بازده دارایی‌ها	۰/۱۳۷	۰/۱۱۶	۰/۴۴۷	-۰/۱۰۰	۰/۱۴۶	۰/۴۹۱	۲/۵۰۰
نسبت MB	۱/۲۸۷	۱/۱۴۶	۲/۶۳۱	۰/۵۶۸	۰/۴۹۳	۱/۲۲۳	۴/۲۳۶
جریان نقد عملیاتی	۰/۱۱۳	۰/۰۹۴	۰/۳۸۵	-۰/۰۸۸	۰/۱۲۴	۰/۵۳۰	۲/۶۴۷
دارایی‌های ثابت	۰/۲۳۵	۰/۱۹۳	۰/۶۰۱	۰/۰۳۰	۰/۱۶۵	۰/۷۶۶	۲/۵۸۸
سن شرکت (Ln)	۳/۵۵۶	۳/۵۸۳	۴/۰۷۷	۲/۸۳۳	۰/۳۹۲	-۰/۳۰۸	۱/۸۰۷
توانایی مدیریت	۰/۰۲۵	۰/۰۰۰	۰/۵۱۰	-۰/۵۰۶	۰/۲۷۴	-۰/۰۶۴	۲/۳۹۴
نوسان‌های فروش	۰/۱۶۰	۰/۱۱۶	۰/۵۴۰	۰/۰۲۱	۰/۱۳۵	۱/۴۹۹	۴/۵۶۳
فروش شرکت	۰/۸۳۳	۰/۷۲۶	۱/۹۲۶	۰/۲۰۳	۰/۴۵۵	۰/۸۲۹	۳/۰۳۳
مدیریت سود	۰/۰۶۲	۰/۰۳۴	۰/۷۸۲	-۱/۰۰۵	۰/۵۳۶	۰/۱۷۱	۲/۹۹۱

جدول ۳. شاخص‌های توصیف کننده متغیرهای مجازی پژوهش

نام متغیر	تعداد	اندازه‌گیری	درصد
سودآوری	۹۰۲	ضعف در سودآوری شرکت‌ها	۴۳/۱
		سایر سطوح سودآوری شرکت‌ها	۵۶/۹
زیان شرکت	۹۰۲	زیان ده	۱۲/۸
		سودآور	۸۷/۲

با توجه به جدول ۲، میانگین خوانایی گزارشگری مالی برابر با ۱۴/۹۹۷- است که نشان می‌دهد گزارش‌های مالی شرکت‌های فعال در بورس اوراق بهادار تهران به طور متوسط در دسته «سخت» و «قدری» دشوار قرار دارد. همچنین میانگین متغیر قدرت مدیرعامل برابر با ۰/۱۴۰ بوده و کمترین و بیشترین مقدار آن به‌ترتیب برابر با ۰/۰۰۰ و ۰/۳۳۳ است.

نتایج آزمون فرضیهٔ اول

پیش از برآورد مدل‌های پژوهش، برای انتخاب الگوی مناسب از آزمون چاو و برای تعیین الگوی اثرات ثابت یا تصادفی از آزمون هاسمن استفاده شد. احتمال آماره این دو آزمون کمتر از سطح خطای ۵ درصد بود در نتیجه، مدل‌های رگرسیونی به روش داده‌های تابلویی با اثرات ثابت برآورد شد. آزمون آرچ جهت بررسی همسانی واریانس جمله خطا

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

نشان داد که هر دو مدل پژوهش دارای ناهمسانی واریانس هستند؛ از این رو در برآورد مدل‌ها از روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته استفاده شد. همچنین، سطح معناداری آزمون براش گود فری برای بررسی عدم خودهم‌بستگی جملات اخلال، در هر دو مدل پژوهش کمتر از سطح ۰/۰۵ بود که بیانگر وجود خودهم‌بستگی مرتبه اول است که در تخمین مدل‌های رگرسیونی پژوهش لحاظ شده است. طبق فرضیه اول قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر معنادار دارد. برای بررسی این فرضیه از مدل رگرسیونی ۱ بهره گرفته شد. با توجه به اینکه سطح معناداری برای متغیر قدرت مدیرعامل (۰/۰۰۳) و کمتر از ۰/۰۵ است. همچنین، با توجه به ضریب این متغیر که عدد منفی (۲۴/۲۷۴-) را نشان می‌دهد، فرضیه اول پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ رد نمی‌شود و بیانگر این مطلب است که قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر منفی و معناداری دارد.

جدول ٤. نتایج برآورد مدل اول پژوهش

عنوان متغیر	نماد متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره تی	سطح معناداری
ضریب خطا	c	۲۴/۰۷۴-	۳/۳۳۷	۷/۲۱۲-	۰/۰۰۰
قدرت مدیرعامل	CEO Power	۰/۷۳۰-	۰/۲۴۶	۲/۹۶۱-	۰/۰۰۳
اندازه شرکت	SIZE	۰/۲۵۷-	۰/۱۸۴	۱/۳۸۹-	۰/۱۶۵
اهرم مالی	Lev	۰/۷۴۸-	۰/۵۶۰	۱/۳۳۵-	۰/۱۸۲
بازده دارایی‌ها	ROA	۱/۱۴۹	۱/۰۳۵	۱/۱۰۹	۰/۲۶۷
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام	MTB	۰/۱۱۸-	۰/۰۷۴	۱/۵۹۵-	۰/۱۱۰
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰/۶۷۷	۰/۴۴۹	۱/۵۰۹	۰/۱۳۱
دارایی‌های ثابت	CAPINT	۱/۴۱۶	۰/۵۲۹	۲/۶۷۴	۰/۰۰۷
سن شرکت	AGE	۴/۱۲۲	۱/۴۸۴	۲/۷۷۷	۰/۰۰۵
توانایی مدیریت	M_ABILITY	۰/۰۴۶-	۰/۴۹۱	۰/۰۹۵-	۰/۹۲۴
نوسان‌های فروش	SALE_VOL	۰/۱۳۱-	۰/۴۶۹	۰/۲۷۹-	۰/۷۷۹
فروش شرکت	EARNINGS	۰/۰۷۷	۰/۱۱۵	۰/۶۶۹	۰/۵۰۳
مدیریت سود	E_MGT	۰/۰۲۶	۰/۰۹۴	۰/۲۸۴	۰/۷۷۶
زیان شرکت	LOSS	۰/۲۸۴	۰/۱۷۴	۱/۶۲۷-	۰/۱۰۴
وقفه اول جزء خطای مدل	RESID01(1)	۰/۲۷۷	۰/۰۶۷	۴/۱۲۴	۰/۰۰۰
ضریب تعیین (۰/۴۲۲)		ضریب تعیین تعدیل‌شده (۰/۳۴۶)	آماره F فیشر (۵/۵۶۶)		احتمال آماره F (۰/۰۰۰)

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

نتایج آزمون فرضیه‌های دوم و سوم

طبق فرضیه دوم سودآوری شرکت رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند. برای بررسی این فرضیه از مدل رگرسیونی ۲ بهره گرفته شد.

جدول ۵. نتایج آزمون مدل دوم پژوهش

عنوان متغیر	علامت متغیر	ضریب	خطای استاندارد	آماره تی	سطح معناداری
ضریب خطا	c	-۲۳/۴۰۶	۳/۴۶۲	-۶/۷۶۰	۰/۰۰۰
قدرت مدیرعامل	CEO Power	-۲/۰۶۹	۰/۸۸۰	-۲/۳۵۰	۰/۰۱۹
عملکرد سود	H_EARNINGS	-۰/۲۷۴	۰/۲۶۳	-۱/۰۴۵	۰/۲۹۶
راهبری شرکتی	H_GOV	-۰/۶۳۰	۰/۶۶۰	-۰/۹۵۵	۰/۳۳۹
اثر تعدیلگری سودآوری بر قدرت مدیرعامل	H_EARNINGS* CEO Power	۲/۲۳۹	۰/۷۸۹	۲/۸۳۵	۰/۰۰۴
اثر تعدیلگری راهبری شرکتی بر قدرت مدیرعامل	H_GOV* CEO Power	۰/۹۳۲	۲/۵۴۰	۰/۳۶۶	۰/۷۱۳
اندازه شرکت	SIZE	-۰/۲۳۲	۰/۱۷۸	-۱/۳۰۳	۰/۱۹۳
اهرم مالی	Lev	-۰/۸۴۲	۰/۵۱۷	-۱/۶۲۶	۰/۱۰۴
بازده دارایی‌ها	ROA	۱/۳۰۹	۰/۸۹۴	۱/۴۶۴	۰/۱۴۳
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام	MTB	-۰/۱۱۸	۰/۰۷۰	-۱/۶۸۶	۰/۰۹۲
جریان نقد عملیاتی	CFO	۰/۵۱۰	۰/۴۶۸	۱/۰۸۸	۰/۲۷۶
دارایی‌های ثابت	CAPINT	۱/۳۰۳	۰/۵۱۶	۲/۵۲۲	۰/۰۱۱
سن شرکت	AGE	۳/۹۳۶	۱/۵۲۹	۲/۵۷۴	۰/۰۱۰
توانایی مدیریت	M_ABILITY	۰/۰۱۵	۰/۴۹۲	۰/۰۳۰	۰/۹۷۵
نوسان‌های فروش	SALE_VOL	-۰/۰۹۸	۰/۴۵۱	-۰/۲۱۷	۰/۸۲۷
فروش شرکت	EARNINGS	۰/۱۲۱	۰/۱۱۸	۱/۰۲۱	۰/۳۰۷
مدیریت سود	E_MGT	۰/۰۱۷	۰/۰۹۰	۰/۱۹۶	۰/۸۴۴
زیان شرکت	LOSS	۰/۳۱۲	۰/۱۸۵	۱/۶۸۰	۰/۰۹۳
وقفه اول جزء خطای مدل	RESID01(1)	۰/۲۷۷	۰/۰۶۸	۴/۰۳۳	۰/۰۰۰
ضریب تعیین (۰/۴۲۴)	ضریب تعیین تعدیل‌شده (۰/۳۴۵)		آماره F فیشر (۵/۳۶۷)	احتمال آماره F (۰/۰۰۰)	

با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر اثر تعدیلگری عملکرد سود بر قدرت مدیرعامل (۰/۰۰۴) و کمتر از ۰/۰۵ است و همچنین، با توجه به ضریب این متغیر که عدد مثبت (۲/۲۳۹) را نشان می‌دهد، فرضیه دوم پژوهش در سطح

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

اطمینان ۰/۹۵ رد نمی‌شود و بیانگر این مطلب است که سودآوری شرکت تأثیر منفی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد.

همچنین، طبق فرضیهٔ سوم راهبری شرکتی رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند. با توجه به نتایج جدول ۵ و سطح معناداری متغیر اثر تعدیلگری راهبری شرکتی بر قدرت مدیرعامل (۰/۷۱۳) و بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است، فرضیه سوم پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ رد می‌شود و بیانگر این مطلب است که راهبری شرکتی رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل نمی‌کند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

یافته‌های فرضیهٔ اول نشان داد قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر منفی و معنادار دارد. بر اساس تئوری نمایندگی، می‌توان سه دلیل عمده را برای چرایی اثر منفی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی برشمرد. یک) مدیران ممکن است بخواهند فقط تصویر خاصی از شرکت ارائه دهند تا سود غیرمنتظره مثبت خلق کنند؛ دو) مدیران این افشاها را به عنوان هزینه در نظر گرفته و هزینه‌های مرتبط با افشا را به عنوان هزینه‌های اختصاصی و اطلاعاتی در نظر می‌گیرند که مزایای آن بیشتر از هزینه‌های آن نیست. سه) مدیران منفعت شخصی دارند و تلاش می‌کنند برای تضعیف توانایی سرمایه‌گذاران در تحلیل، به افشای اطلاعات دست‌کاری شده یا مبهم اقدام کنند. در چنین شرایطی، مدیران کمتر افشاگری می‌کنند یا از روایت‌های متنی بدون ساختار، بی‌نظم و پر ابهام در گزارش‌های سالانه استفاده می‌کنند؛ زیرا تمایل ندارند سرمایه‌گذاران به اطلاعات خاص مانند ویژگی‌ها و پروژه‌های عملیاتی و یا ضعف‌های شرکت، آگاهی یابند. این یافته‌ها این با نتایج پژوهش‌های حسن (۲۰۲۰)، لو و همکاران (۲۰۱۷) و سان و همکاران (۲۰۲۲) هم‌جهت است.

نتایج فرضیهٔ دوم نشان داد که سودآوری شرکت رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل می‌کند و اثر این تعدیل مثبت است. به عبارت دیگر، سودآوری شرکت تأثیر منفی قدرت مدیرعامل بر خوانایی گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد. این یافته‌ها حاکی از آن است در شرکت‌هایی که از سودآوری مناسبی برخوردار نیستند و عملکرد آن‌ها در زمینه کسب سود از میانگین سودآوری شرکت‌های همتا (هم صنعت) به‌شکل چشمگیری پایین‌تر است، مدیران عامل قدرتمند تلاش می‌کنند تا با استفاده از اختیارات خود و از طریق روایت‌های متنی بدون ساختار و بی‌نظمی در گزارش‌های سالانه، افزایش حجم صفحات، افشا در پاورقی‌ها و استفاده زیاد از جمله‌ها و کلمه‌های مبهم به توانایی تحلیلی و پردازشی استفاده‌کنندگان آسیب وارد کنند و به نوعی بر ضعف عملکرد خود سرپوش گذارند. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج پژوهش سان و همکاران (۲۰۲۲) هم‌سو است.

نتایج فرضیهٔ سوم پژوهش نشان داد که راهبری شرکتی رابطه قدرت مدیرعامل و خوانایی گزارشگری مالی را تعدیل نمی‌کند. به بیان دیگر، به نظر می‌رسد که نظام راهبری شرکت (در شرکت‌های نمونه این پژوهش) به‌اندازه‌ای مؤثر نبوده است که بتواند با نظارت مؤثر بر مدیران عامل از اختیارات غیرسازنده آن‌ها در زمینه کاهش خوانایی گزارش‌های سالانه بکاهد. نتایج این فرضیه با پژوهش سان و همکاران (۲۰۲۲) هم‌سو نیست.

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهادهایی برای فعالان بازار سرمایه ایران مطرح می‌شود:

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

یافته‌های فرضیه‌های اول و دوم به سیاست‌گذاران اعم از بورس اوراق بهادار تهران کمک می‌کند تا درک بهتری از قدرت مدیرعامل بر خوانایی یا ناخوانایی گزارشگری مالی شرکت‌های بورسی داشته باشند و بر این اساس راه‌کارهایی برای بهبود خوانایی گزارشگری مالی مانند الزام شرکت‌ها به گزارش‌های حاوی جملات ساده‌تر داشته باشند تا از این طریق به‌نوعی رفتار فرصت‌طلبانه مدیریت را محدود کرده و در جهت منافع سهام‌داران و سرمایه‌گذاران گام بردارند.

با توجه به نتایج فرضیهٔ سوم و بی‌تأثیر بودن راهبری شرکتی در نظارت مؤثر بر مدیرعاملان و محدود کردن اختیارات و اعمال غیرسازندهٔ آن‌ها به قانون‌گذاران، مانند سازمان بورس اوراق بهادار تهران، پیشنهاد می‌شود که در ترغیب شرکت‌ها به اتخاذ سازوکارهای مؤثر راهبری شرکتی برای اطمینان از کفایت و خوانایی افشای اطلاعات مالی، اصرار و مداومت داشته باشند.

منابع

پاک مرام، عسگر (۱۳۹۶). تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در زمان عرضه اولیه سهام. *دانش حسابرسی*، ۷ (۶۸)، ۲۱۹-۲۳۸.

جبارزاده کنگرلویی، سعید؛ متوسل، مرتضی و یعقوب، بهنمون (۱۳۹۸). تأثیر مدیریت سود و محدودیت مالی بر خوانایی گزارشگری مالی. *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، ۴۶ (۱۲)، ۵-۲۵.

حسین پور، یعقوب؛ ایزدی نیا، ناصر و محمدی خشوئی، حمزه (۱۴۰۰). تأثیر شاخص‌های عملکرد مالی و پیامدهای حسابرسی بر خوانایی گزارشگری مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بازار سرمایه ایران. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۶ (۱۱)، ۲۵۱-۲۷۵.

رضایی پیته نویی، یاسر و غلامرضاپور، محمد (۱۴۰۱). قدرت مدیرعامل و بهره‌وری نیروی کار شرکت: آزمون تجربی نظریه تورنمنت. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۹ (۱)، ۹۶-۱۱۲.

رمضان احمدی، محمد؛ واعظ، سید علی؛ آرمن، سید عزیز و درسه، سید صابر (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سبک حسابرس بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و آگاهی‌بخشی قیمت سهام. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۹(۲)، ۳۱۱-۳۳۸.

صفری گرایلی، مهدی و رضائی پیته نویی، یاسر (۱۳۹۸). استراتژی تجاری و خوانایی گزارشگری مالی. *فصلنامه حسابداری مالی*، ۱۱ (۴۲)، ۱۳۰-۱۵۰.

ظاهری عبده‌وند، سمیه؛ مقدم، عبدالکریم و تامرادی، علی (۱۴۰۰). تأثیر قدرت مدیرعامل بر رابطه بین معاملات مدیریتی و کیفیت گزارشگری مالی. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۱۳ (۴۷)، ۸۷-۱۰۸.

فرهنگ دوست، شایان؛ زند شانقی، آرزو و شیرشکن، سعید (۱۴۰۰). بررسی تأثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر خوانایی گزارش حسابرس. *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۲ (۲)، ۲۳۱-۲۶۸.

فضل الهی، سیف‌اله و ملکی توانا، منصوره (۱۳۸۹). روش‌شناسی تحلیل محتوا با تأکید بر تکنیک‌های خوانایی سنجی و تعیین ضریب درگیری متون پژوهش. *عیار پژوهش در علوم انسانی*، ۲(۱)، ۷۱-۹۴.

کاشانی پور، محمد؛ آقائی، محمد علی و محسنی نامقی، داود (۱۳۹۸). لحن افشای اطلاعات و عملکرد آتی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۶(۴)، ۵۷۰-۵۹۴.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

کاظمی علوم، مهدی؛ عبدی، مصطفی؛ زلقی، حسن و جلالوند، حسین (۱۳۹۹). تأثیر خوانایی گزارشگری مالی بر معیارهای ریسک پروژه حسابرسی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۷(۲)، ۲۰۲-۲۳۰.

نوروزی، محمد؛ آذین فر، کاوه؛ عباسی، ابراهیم و داداشی، ایمان (۱۴۰۰). بررسی نقش تعدیلی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین خوانایی گزارشگری مالی و هزینه نمایندگی. *فصلنامه راهبرد مدیریت مالی*، ۹ (۳۳)، ۲۰۱-۲۲۳.

نیکومرام، هاشم و محمدزاده سلاطه، حیدر (۱۳۸۹). ارائه الگویی برای تبیین ارتباط بین حاکمیت شرکتی و کیفیت سود. *حسابداری مدیریت*، ۳ (۴)، ۵۹-۸۰.

References

Ajina, A., Laouiti, M. & Msolli, B. (2016). Guiding through the fog: does annual report readability reveal earnings management? *Research in International Business and Finance*, 38, 509–516.

Aldoseri, A. A. & Melegy, M. M. A. (2023). Readability of Annual Financial Reports, Information Efficiency, and Stock Liquidity: Practical Guides from the Saudi Business Environment. *Information Sciences Letters*, 12 (2), 813-821.

Breit, E., Song, J., Sun, L. & Zhang, J. (2019). CEO power and employee productivity. *Accounting Research Journal*, 32 (2), 148–165.

DeBoskey, D.G., Luo, Y. & Zhou, L. (2019). CEO power, board oversight, and earnings announcement tone. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 52(2), 657–680.

Demerjian, P., Lev, B., Lewis, M. F. & McVay, S. E. (2013). Managerial Ability and Earnings Quality. *The Accounting Review*, 88 (2), 463-498.

Farvaque, E., Refait-Alexandre, C. & Saidane, D. (2011). Corporate Disclosure: A review of its benefits and costs. *Economie Internationale*, 16, 5-31.

Fazl Elahi, S. E. & Maleki Tavana, M. (2008). Methodology of content analysis with emphasis on readability techniques and determining the engagement factor of research texts. *Ayar Journal of Humanities Research*, 2(1), 71-94. (*in Persian*)

Fernbach, N. (1990). La lisibilité dans la reaction juridique au Québec. Ottawa, Le Centre de promotion de la lisibilité. *Centre Canadien d'information juridique*, 15, 32-51.

Finkelstein, S. (1992). Power in top management teams: dimensions, measurements, and validation. *Academy of Management Journal, 35*(3), 505–538.

Golchia, M. (2014). *Determinants of profitability in Tourism industry: evidence from Turkey institute of graduate studies and research in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in banking and finance*. Master thesis.

Hasan, M.M. (2020). Readability of narrative disclosure in 10-K reports: Does managerial ability matter? *European Accounting Review*, 29 (1), 147–168.

Hashemi, S. A. & Yonsi, Z. (2012). *The effect of corporate governance on working capital management efficiency*. Master's thesis, Isfahan University. (*in Persian*)

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

Hayward, M. & Hambrick, D. (1997). Explaining the premiums paidfor large acquisitions: evidence of CEO hubris. *Administrative Science Quarterly*, 42, 103-127.

Hosseinpour, Y., Ezaidnia, N. & Mohammadi Khashui, H. (2021). The impact of financial performance indicators and the consequences of auditing the financial reporting in companies admitted to the capital market of Iran. *Bi Quarterly Journal of Value and Behavioral Accounting*, 6(11), 251-275. (*in Persian*)

Jabarzadeh Kangarloui, S., Metousal, M. & Behanmon, Y. (2018). The effect of profit management and financial constraints on the readability of financial reporting. *Stock Exchange Quarterly*, 46 (12), 5-25. (*in Persian*)

Jang, M. H. & Rho, J. H. (2016). IFRS adoption and financial statement readability: Korean evidence. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics,* 23(1), 22-42.

kashanipoor, M., Aghaee, M. A. & Mohseni Namaghi, D. (2020). Information Disclosure Tone and Future Performance. *Accounting and Auditing Review*, 26(4), 570-594. (*in Persian*)

Kazemiolum, M., Abdi, M., Zalaghi, H. & Jalalvand, H. (2020). The Impact of the Annual Report Readability on the Audit Engagement Risk Measures. Accounting and Auditing Review, 27(2), 202-230. (*in Persian*)

Korkeamaki, T., Lijeblom, E. & Pasternack, D. (2017). CEO power and matching leverage preferences. *Journal of Corporate Finance*, 45 (3), 19–30.

Kothari, S., Leone, A. & Wasley, C. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting & Economics*, 2005, 163–197.

Li, F. (2008). Annual report readability, current earnings, and earnings persistence. *Journal of Accounting and economics,* 45(2-3), 221-247.

Li, T., Munir, Q. & Karim, M. R. A. (2017). Nonlinear relationship between CEO power and capital structure: Evidence from China's listed SMEs. *International Review of Economics & Finance*, 47 (1), 1-21.

Lim, E. K. Y., Chalmers, K. & Hanlon, D. (2018). The influence of business strategy on annual report readability. *Journal of Accounting and Public Policy*, 37 (1), 65-81.

Lo, K., Ramos, F. & Rogo, R. (2017). Earnings management and annual report readability. *Journal of Accounting and Economics*, 63 (1), 1–25.

Luo, J.H., Li, X. & Chen, H. (2018). Annual report readability and corporate agency costs. *China Journal of Accounting Research*, 11 (3), 187–212.

Luo, Y. (2015). CEO power, ownership structure and pay performance in Chinese banking. *Journal of Economics and Business*, 82, 3–16.

Malekian, E. & Imani, K. (2019). The effect of business strategy on the readability of financial reporting of companies. *Scientific Research Journal of Health Accounting*, 9(2), 114-136. (*in Persian*)

Merkl-Davies, D.M. & Brennan, N.M. (2007). Discretionary disclosure strategies in corporate narratives: incremental information or impression management? *Journal of Accounting*

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

Literature, 27 (1), 116–196.

Munir, Q., Ching Kok, S., Teplova, T. & Li, T. (2017). Powerful CEOs, debt financing, and leasing in Chinese SMEs: Evidence from threshold model. *North American Journal of Economics and Finance*, 42, 487-503.

Nikumram, H. & Mohammadzade Salateh, H. (2010). Presenting a model to explain the relationship between corporate governance and profit quality. *Management Accounting*, 3(4), 59-80. (*in Persian*)

Nishanthini, A. & Nimalathasan, B. (2013). Determinants of profitability: A case study of listed manufacturing companies in Sri Lanka. *Journal of Management*, 1 (1), 001-006.

Omer, T.C., Shelley, M.K. & Tice, F.M. (2020). Do director networks matter for financial reporting quality? Evidence from audit committee connectedness and restatements. *Management Science*, 66 (8), 3361–3388.

Pak Maram, A. (2016). The impact of audit quality on earnings management at the time of initial public offering. *Auditing Knowledge*, 7(68), 219-238. (*in Persian*)

Park, J.H., Kim, C., Chang, Y.K., Lee, D.H. & Sung, Y.D. (2018). CEO hubris and firm performance: Exploring the moderating roles of CEO power and board vigilance. *Journal of Business Ethics*, 147 (4), 919–933.

Rahman, D. & Kabir, M. (2023). Does Board Independence Influence Annual Report Readability? *European Accounting Review*, 32, 1-28.

Ramezan Ahmadi, M., Vaez, S. A., Arman, S. A. & Dorseh, S. S. (2022). The Effect of Auditor Style on the Relationship between Financial Reporting Readability and Stock Price Informativeness. *Accounting and Auditing Review*, 29(2), 311-338. (*in Persian*)

Rezaei Pitehnoi, Y. & Gholamrezapour, M. (2022). CEO power and company workforce productivity: an empirical test of tournament theory. *Accounting and Auditing Reviews*, 29(1), 96-112. (*in Persian*)

Rohmawati, L. (2020). The Influence of Financial Performance on Readability of Mining Company Social Responsibility Reports. *Journal of Syntax Transformation*, 35 (3), 2721-2769.

Ryan, H.E. & Wiggins, R.A. (2004). Who is in whose pocket? Director compensation, board independence, and barriers to effective monitoring. *Journal of Financial Economics*, 73, 497-524.

Safari Graili, M. & Rezaei Pitehnoi, Y. (2018). Business strategy and readability of financial reporting. *Financial Accounting Quarterly*, 11(42), 130-150. *(in Persian).*

Sheikh, S. (2018). The impact of market competition on the relation between CEO power and firm innovation. *Journal of Multinational Financial Management*, 44, 36-50.

Sun, L., Ohnson, G. & Bradley, G. (2022). CEO power and annual report reading difficulty. *Journal of Contemporary Accounting and Economics*, 18 (2), 1-21.

Terrell, K. H. & Kwok, L. (2011). Organizational impression management behaviors in social

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

media: a perspective of a social networking site. I*n 16th Graduate Student Research Conference in Hospitality and Tourism*.

Tuo, L., Zhang, Y., Liu, Z. & Du, R. (2019). Business Education of CEO-CFO and Annual Report Readab. *Review of Economics & Finance*, 35, 16-34.

Van der Wal, N. (2020). *CEO power and firm performance – the moderating role of board independence.* Master thesis.

Wheelen, B., Hunger, J. & Thomas, L.D. (1941–2002). *Strategic management and business policy*, 8th ed. Upper Saddle River, N.J Prentice Hall.

Xu, H., Dao, M., Wu, J. & Sun, H. (2022). Political corruption and annual report readability: evidence from the United States. *Accounting and Business Research*, 52 (2), 166–200.

Archive of SID.ir